

“ROBOTCHYJ NAROD”

(The Working People) The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party...

M. Popovich, Editor.

Subscription \$1.50 a year in Canada. Elsewhere \$1.75.

“РОБОЧИЙ НАРОД”

Однookа в Канаді й найстарша в Америці соціал-демократична часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Виходить що тижня.

Редактор М. Попович.

Передплата на “Р. Н.” виносить: в Канаді \$1.50, а в других краях \$1.75 на рік

Рукописи не вертаєт ся.

За оголошення редакція “Р. Н.” не відповідає.

Адреса до “Р. Н.” та на: “ROBOTCHYJ NAROD”

Box 3658, (St. B.) Winnipeg, Man.

ТЮРМА НАРОДІВ РОЗВАЛЕНА.

Самодержавна Росія — та “тюрма народів”, як зве її поє. І. Франко — розсипалась в руминах, а на тих руминах виросте вільна російська республіка.

Розгніваний многострадальний люд Росії одним могучим ударом розторожив трон кривавого самодержця Миколи “последнього”, убив самоволою царя й його гончих собак та став сам хазяїном свого краю.

Радіє всьо населене Росії; радіють заріпощені народи, котрим аж тепер засвітили сонце свободи; денотрі із них вінами стогнали під кормигою царського самодержав'я.

Сетни літ змушало ся тирани над всіма на родами великої Росії, тортували їх, точили їхню найрашу кров, убивали їхніх найрашчих синів.

А оно зійшло те ясне сонце — сонце свободи. Зійшло в ранці двадцятого столітя. І під його житдайними лучами розвинуть ся й роздвітуть вольні народи та заживуть в дружбі й братній любові.

Під його премінями згинуть таном шидливі ві-сусільні гагаласи, і виросте економічна свобода, що принесе масам працюючого люду нове жезло утіх і щастя.

“Тюрма народів” розвалена. 30 мільоновий український народ в Росії заговорить в мові, письмені, школі і уряді своїм рідним словом.

Засуувались царські помічники і піддніжні і ту в далекій Америці — Канаді та Злуч. Державах.

І ти вибил послідна година. Царству тьми прийшов кінець.

Дм. Закопанець.

РОСІЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ І УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОБЛЕМ.

Хто хоч поверховно стежив за зігганами нашої буржуазної політичної думки в пореволюційні часи, (після 1906 р.), тому не може не кинути ся звичі її нова, чим-раз дужча чим раз виразніша течія. Ми-б назвали її провінціоналізмом.

Разом з занепадом революційного руху, все частійшими стають в буржуазній пресі голоси, які спершу несміливо, а далі цілком отверто беруть під сумнів користність революції для “української справи”.

Сі думки й погляди не заслуговували б увагу з нашої сторони, коли-б вони й на далі лишали ся приватною власністю тих політичних немовлят, котрі являють ся їх творцями.

Бороти ся з сими провінціоналізмом є нашим завданням. В сій статі хочемо выяснити: чи і в якій мірі революція в цараті прискорить визволене України з під національного гнету?

Під революцією розуміємо тут: по перше — втягнене низів суспільності в круг нових досі чужих їм політичних інтересів і потреб і боротьба за реалізацію цих потреб в державі — або збільшене політичної активності мас; по друге — зріст впливу цих низів чия інша зміну державного устрою, або демократизація країни.

В сім сенсі революція в цараті зачала ся довго перед 1905 роком і вона не скінчила ся з часовою перемогою реакції.

Кожний, хто цікавив ся хоч трошки історією національних рухів, мусів зауважати, що майже скрізь політична революція тяглася за собою більше або менше інтензивний національний рух підбитих народів.

І вона в дійсності є. Більше або менше свідомим політичним життям маси в Росії зачинають жити з перших років XX-го віку. 1902 р. — рік перших хлопських бунтів; 1904 — рік революційного виходу; 1906 — рік першої виборчої кампанії і першої Думи.

Для мас повстала гостра, нагальна потреба розібрати ся в тім хаосі нових явищ, які так зневацька заскочили їх, зорентувати ся в тім вірі політичних подій, в котрий втягла їх історична хвиля.

Статтю сю перетрукувало з укр. соц. журналу “Наш Голос” (ч. 2. грудень 1910). В ній найдуть читачі цікаві думки про те, яке значення для українського національного руху і для українського питання в Росії взагалі має російська революція.

потреби мали і ті безчисленні популярні газети, видавництва, просвітні товариства й клуби, що з'явили ся, як гриби по дощу — в часі революції. Ся потреба — загально російська — наблизити культуру до мас, або маси до культури у нас, в специфічних умовах українського життя, — приборала спеціальну форму: форму стремління до націоналізації культури.

Таким чином збільшене політичної активності мас, яка в цілій державі видвинула на порядок денний потребу в загальним навчанням, клубах, популярній пресі, то що — та сама політична активність мас зробила у нас неминучим змагане до національної школи, до національних “Просвіт”, до національної преси.

Ідеологом сєї чисто-культурницької фази масового національного руху в краю є почасті “Рада”, котра з завязетем, гідним ліпшої мети, — відкидає ся від стремління реакційної преси надати льояльному українству політичний характер.

Тільки на сій культурній стадії, українство не засне. Бо скоро маси відчують потребу (національної) культури, вони відчують і гнет над нею.

Вже й тепер український національний рух, слабий і незорганізований, репрезентований нечисленими гуртками, інстинктивно покидає культурницькі шляхи і стремить роздвинути ті правні рамки, в котрі втиснуто укр. національну енергію (нпр. думські виступи укр. послів, емібріони політичних партій).

А чим ширше ставати-муть круги, котрі відчуватимуть жагу задоволення націон. культурних потреб, тим ширшою ставатиме площа терть між ними і державою, тим глибокими будуть сї конфлікти, котрі вже матимуть форму не конфлікту тої чи іншої “Просвіти” з Сенатом.

А чим ширше ставати-муть круги, котрі відчуватимуть жагу задоволення націон. культурних потреб, тим ширшою ставатиме площа терть між ними і державою, тим глибокими будуть сї конфлікти, котрі вже матимуть форму не конфлікту тої чи іншої “Просвіти” з Сенатом.

А чим ширше ставати-муть круги, котрі відчуватимуть жагу задоволення націон. культурних потреб, тим ширшою ставатиме площа терть між ними і державою, тим глибокими будуть сї конфлікти, котрі вже матимуть форму не конфлікту тої чи іншої “Просвіти” з Сенатом.

управи, в Думі. Зрештою прийде на порядок денний жадане (аналогічне жаданю га лійських Українців — “поділ краю”) — поширення компетенції органів місцевої самоуправи і створення тих “областних земств”, до котрих додумалось вже і “Новое Время” (ч. від 3. X. 10р.) — жадане автономії краю.

Отже, одна сторона революційного процесу — збільшене політичної активності низів — доповнить у нас до масового національно-політичного руху. Не менш важні перспективи перед українством відслонені і друга сторона революційного процесу — збільшене впливу низів на ціле публічне життя, або коротше — демократизація держави й краю.

Се опановане укр. національним елементом органів публічної власті — надасть національному рухови на Україні діяльність, зорганізованість і уділит йому невидану досі силу розмаху.

Але вплив революції на національний рух в краю не обмежить ся на сьому. Та сама революція, котра викликала масовий національний рух на Україні — приведе йому і нових союзників. Так само, як лише революція скристалізувала протівенства класових інтересів в політичній партії, так само лише вона скристалізує в політичній партії ті протівенства кравесих “областних” інтересів і ступня котрих не важить ся тепер заперечувати навіть централістична “Реч”.

Таксамо, як революція зєднала буржуазні групи на ґрунті їх класових інтересів, так та сама революція зачинає вже єднати їх на ґрунті їх територіальних інтересів.

Між іншим дрібний, але надзвичайно характеристичний факт, свого часу занотований “Радою”, який показує, як ся пресія національної стихії зростає в парі зі зростом впливу і значіння мас взагалі: в 1906 р. — київське земство видало книжку в цілях боротьби з холерою — в українській мові; в 1910р. таку книжку знов було видало, лиш сям разом вже по російськи.

При виборах до 2-гої Думи укр. козаки ревопріженем Сенату були усунути з курії земельних власників, аби дати в ній перевагу російському елементови.

партії німецьких окттанем часу, має свою хта з України, той сати певні групи населе кравесих, незалежно в тересів — мала відом Крайового” на Україн сіві партії і на Україн бріони — Думські укр еднали не лише послі Україні як от Штенте, особливости нашого кра док денний у нас вида дарської політики для рони, зріст політичної укр. суспільності відк повими інтересами — іноу краю, причиноу транлізація держави. боротба за автономі шій формі, лежить в і клясе нашої суспільне жуазії. Але бороти ся ціональний утіск — с фить. Вона шукаєтм ії стремління — оперти го своєї власні апетити го людности (особливо мости сєї людности і її — змусить буржуазно чний акція, як в краю, ступити національний ку вона схоче доиска тичного союзника і як

Не є виключене (як народів австрійської сійська буржуазія на У тьї автономії — так сам свої національности, я ла німецька і жидівськ щині за ціну здобути к релігійної толеранції). здають ся занадто сміє дати, що до 70 років ці на Угорщині була викла дна жидівська). Револу льше до політичного і значеня всіх клас суспі їзної, торговельної бу котра зі зростом нац. ру нь-жовтий прапор, ско приговорює ї споживачів. жить їй добрим захистом не українськими конкур ії вигляди в сій боротьб іськой дрібної буржуазі їдським (почасті польс ть ся під гаслом леть ся в форму націо сімптому сього маємо в даймо собі похід україн кооператив, стремлін їм антисемітський харак Ліття, котрий вже отверт кого і малоруського капі під національний прапор українського капіталу — время національного поая гнибленням сього процесу факти, як різні “україн “пралні”, оголошеня пр ка прочитати в укр. пре тер масових явищ; а ак спиритичні підпринців, я тан”, або чайної фірми “ кульовали на національн ського народу — виллют по своій суті і характеру, азний рух на Україні, га вийовничче; “свій до свого еденаціоналізованих груп

3 Партійного Руху

Від С. О. К. до Відділів Вілній ОНТЕРІО І КВБ

З огляду на проголошене К. референдум над ухва Отавської Конференції, як показав, що згадані ухва стали прийнят більшістю лів і голосів членів С. А. С. О. К. почав своє істно і урядоване від марта 1910

С. О. К. звертає ся з вом до всіх східних від підлягаючих С. О. К., що ні, як також і поодинокі члени — звертали ся у в партійних справах до С. С. О. К. себто замовляли там стез засплати інформацій в сп організованя нових відділ підтримуваня старих і т. т.

З оєбіна звиняє ся всі в ді провінції ОНТЕРІО і Кв щоб з днем оголошеня сєй зви замовляли партійні о плі (після ухвали Отав. К по 20д. за оден) в С. О. К.

